

„Brus“ izhaja 5. in 20. dan vsacega meseca. — Cena za vse leto 4 gld., za pol leta 2 gld., za četrt leta 1 gld.
Posamične številke po 20 kr. — Inserat računijo se po 4 kr. petit-vrsta.

V nizki hiši revež jaz prebivam.

(Po Petöfy-ji poslovenil V.)

V nizki hiši revež jaz prebivam,
Tvoja kot palača se svetli:
Jaz nikdár ne bom tako mogočen,
O dekle, kakó me to boli.

Ali zveza res je nemogoča?
Bi li mogla priti v kočó to? —
Tudi vrelec v dol kipi s skaline,
Tudi solnce sije na zemljo.

Kakor solnce svit na zemljo lije,
In v dolino skače bistri vir,
Prav tako i ti iz krasne hiše
V kočó k meni pridi uživat mir!

Le veruj mi, bila bi srečnejša,
Tu pri meni, nego tam domá:
V visokosti zrak preostro brije
Dol pa cvetja krasnega ti dá.

Deklica, sladká te vigred čaka,
Če se k meni v kočó to podaš,
Sladkega veselja, ki ne moti
Nikdo ga, pri meni v kočó imaš.

Na vrtove se jesen uleže,
Cvetje drago vsako omedli,
A ljubezen moja skrit vrtič je,
Kamor se jesen ne pripodi.

Hočeš li ta vrt? Boš li ustopila
V kočó mojo? Majhna je zares,
A za dva je v nji dovolj prostora,
Dvema v nji predčutek je nebes.

Pridi doli, in v palači pusti,
Ki imaš jih, bisere drage.
Kaj boš ž njimi, deklica predraga?
Saj krasneje tvoje je srce!

Forštmaister in fajmošter.

V malem mestu B. sosedne naše kronovine, sedel je v krémi poštar M., pokrit s svojo poštno čepico, ter pil po stari šegi maslice „marna“. V vežo iste gostilne, pride kmalu na to duhovnik in upraša mimoidočo natakario, kdo da je v pivni sobi. Natakario hitro odgovori: „Herr Postmeister N.“ in gre po svojem opravilu. Gospod duhovnik razumel je „forštmaister“, gre takoj v pivno sobo, stopi k jedinemu gostu, ki je bil v njej, ter ga pozdravi, zna se nemški: „Dobro jutro, gospod forštmaister! Imam čast predstaviti se Vam kot župnik N. N. iz N. Poštar M., pravi hudomušnež, odvrne, da ga jako veseli, seznaniti se z gosp. župnikom in upraša dalje, česa želi?

Zna se, odvrne župnik, saj Vam bo vender znano, kako sitnost mi je napravil hlapec, ki je namestu v mojem, pa v cesarskem gozdu posekal nekaj drv.

„A vi ste tisti“, odvrne psevdó — forštmaister, „ki se je tako daleč spozabil.“

„Prosim usmilenja“, nadaljuje župnik, „če že nočete prizanesti meni, prizanesite vsaj mojemu stanu“. — „Baš pri tacih je treba z vso ostrostjo postave postopati in to v svarilen izgled drugim“, pravi poštar, „sicer se bodo gozdne tatvine vedno ponavljale in množile“.

Ker pa župnik le tako lepo prosi, da bi se mu ta neljubi prestopek pregledal, upraša ga še dozdevni forštmaister: „Kje pa je vender Vaš hlapec sekal drva,

nad potom ali pod potom? „Dozdeva se mi“, odvrne župnik, „da nad potom“. „No, vidite“, pravi poštar M., „uprav nad potom je posebno strogo prepovedano, kako drevo posekati, ker so tam že itak skoraj same goličave, zatorej Vam ne vem drugega svetovati, nego — da uložite prošnjo za pomiloščenje, ker vsa ta reč je že v rokah višjih oblastev“.

Župnik je bil s tem zadovoljen in se še pri forštmajstru priporoči, da naj zanj po možnosti dela, kajti, dejal je, od Vas je vse zavisno. — Ob enem povabi ga opoludan na kosilo. Poštar M. se izgovarja, da to danes nikakor ne bode mogoče, ker ima preveč posla, a da bo že prilično tako prost, pohoditi ga. Ker pa župnik le ne odjenja s svojim vabilom, obljubi mu poštar (forštmajster) le na pol, da morda pride. Tako sta se ločila. — Kako dolgo je župnik čakal s kosilom, to se ne ve, a vsakdo si lahko misli, kako željno je že forštmajster pričakoval trenutka, da se mu je posrečilo biti zopet „postmajster“.

II.

Minolo je nekaj mesecev in naš poštar M. bil je po opravkih zopet v mestu. Grede po glavnem trgu, zapazi na nasprotni strani duhovnika, ki mu s pestjo žuga. — M. spozna takoj v njem že prej omenjenega župnika in da bi se vsem daljnim sitnostim izognil, zavije hitro v postransko ulico. Ko pa pride proti večeru v krčmo, kjer je imel konja, usede se že v mraku k mizi in ko že trdno sedi, zapazi poleg sebe — gotovo najljubšega mu gosta soseda — omenjenega župnika, kateri ga takoj nagovori: „No, gospod forštmajster, svojo ulogo ste izvrstno igrali! Zavidam Vas na Vašej izrednej nadarjenosti!“

Dlje časa sta potem skupaj sedela, se veselo — skoraj bi rekel prijateljsko pogovarjala ter praznila polič zapoličem.

Naposled reče župnik: „Veste kaj — peljeva se skoraj pol ure po istej cesti. Pošljite Vi svojega hlapca z vozom naprej do krčme N., tam naj Vas počaka in midva se skupaj voziva na mojem vozu, da nama bo krajši čas.“

Poštar sicer ni popolnoma zaupal sladkim besedam župnikovim in to tem manj, ker je župnik bil mnogo krepkejši od poštarja, a naposled se je vendar dal pogovoriti, ter ukazal svojemu hlapcu, da naj gre z vozom do tja in tja, kjer ga naj počaka. Hlapec odide.

Župnik in poštar sta ga mej tem še poliček izpila in se že v temi odpeljala z mesta.

Dlje časa sta se mirno in prijateljsko pogovarjala, a ko prideta z mesta v bolj samotni kraj, postane župnik malobeseden in naposled — popolnoma obmolči. Poštar M. ni sprvega vedel, kaj to molčanje pomeni, a kakor strela iz jasnega, tako nenadoma dobi tako gorko zausnico, da se mu je kar zasvetilo pred očmi. Poštar, ne bodi len, zavé se takoj v kako kritičnem položaji, da se nahaja — vrne mu jo z vso močjo po „zidarski“ in tako sta se gostila z zausnicami, dokler nista dospela do gostilne, kjer je hlapec poštarja čakal. Zna se, da nihče ni bolj željno konca vožnje pričakoval, nego ubogi poštar, ki je takoj skočil raz voza; a tudi župnik bil mu je v hipu za petami in mu ponudil roko v spravo z besedami: „No, sedaj sva pa bot!“ Tudi poštar, dobra duša, poda župniku roko; potem gresta z oteklima nosovoma v krčmo in se naposled pri kozarci vina še celo — pobratita. Bila sta od istih dob najboljša prijatelja.

„Brus“ pred porotniki.

V 16. lanski številki z dne 20. avgusta priobčil je bil „Brus“ nastopni dopis:

„Iz Košanske doline. Gospod urednik! uprašam vas, ali za naš kraj nimate patenta, ker Vas ni nič k nam? Pridite, pridite tudi v našo dolino, bomo Vas prav veseli. V nas je veliko topega in skrhanega, torej dela za „Brus“ dovolj. Ker pa treba brus vrtiti, bočem pa jaz pomagal in dobil še kakšnega pomočnika.“

Morda Vam naš kraj ni dobro znan. Nič zato, jaz že pomagam in Vam naznam, kje se snideva. Doli „k vodi“ pojdeva, ondu namakava brus z vodo, grlo pa z vinom. Gostilno v Brkinski Ribnici lahko najdeva, saj se že od daleč vidi. Na strehi stojé sami svetniki, kakor pri kakšni cerkveni fasadi, pod streho, v hiši so pa nesvetnice.

Vino bodeva pila kaj izvrstno, kajti nekda imel ga je gospodar — čujte in strmite? — v jednom sodu sedem vrst, če je bilo treba tudi šampanjca. Še pokojni Jurij strmel je nad tem. Mislim da ga ima tudi sedaj, ker je sedaj bolj bogat in se šteje za prvega bogatina za grofom Hohenwartom, ki ima v naši sosesčini graščino.

Gospod urednik! ušesa si bodeva tudi morala nategniti, ker g. Mršnik veliko pripoveduje, a malo pove. Ko sem nedavno potoval po onem kraju mimo gostilne njegove, ustavil me je, kakor je njegova navada, s sladkimi besedami naj plačam pol litra „močkaca“, ali kako je že rekel. Ne dam si dvakrat reči, usedem se k mizi pod kostanj, on mi prinese vina, potem pa začne razlagati vsakovrstne stvari. Prvo je bilo to, da bode kmalu volitev za županski prestol. On da bi prav pridno županil, ko bi ga izvolili. Spodobilo bi se pa tudi, da bi ga izvolili. Koliko ljudi ohrani s tem, da jim daje koruzo „na upanje“. Čeravno jim včasih kaj pripiše (tega seveda ni rekel), bi ga vender morali voliti.

Dalje mi je pravil, da je dober človek, da ga imajo dekletade, on pa dekletade tudi, potem se je hudoval na sosedne mlinarje, ki ga premalo časte, omenil pa tudi svojega strahu, ko je preteklo zimo dobil pretilno pismo da bode ubit.

Naposled sem še izvedel, kako so prišli svetniki na njegovo streho. Sv. Jožefa dobil je od gosp. župnika z zvijačo. Obetal je, da bode zgradil kapelico. „Sedaj ko svetnika imam, ga pa jaz denem, kamor hočem,“ pristavil je, smehljaje se.

„Sv. Kurenta s harmoniko prinesli so mu neki občani za koruzo. Mislili so ga sežgati in s pepelom zdraviti druge svetnike. Druga dva svetnika naredil mu je mizar. Jednega krstili so za sv. Mihaela, dasiravno mu ni prav nič podoben, ker ima rog, kakor popotni cunjarji. Zadnji svetnik pa še nema imena. Pridite g. urednik da ga krstiva. Če boste Vi kumovali, pogodila bodeva gotovo pravo ime. Pri tej priliki dobili boste polna ušesa, a tudi kaj za svojo torbo. Zdravstvujte!“

O tem dopisu je slučajno izvedel Jožef Želko, po domače Mršnik, posestnik in krčmar v Mali Pristavi na Notranjskem in čutil se je zadetega. Pisal je pismo našemu uredniku in odurno zahteval, naj mu imenuje osebo, ki je ta dopis poslala. Ker sploh ni naša navada ovajati dopisnike in ker je bilo Želkovo pismo skrajno surovo, mu niti odgovorili nismo.

Na to zatekel se je Želko v dr. Papeža pisarno, kjer mu je znani katoliški dr. Šušteršič sestavil zatožbo, katero je „dvigal“ proti nam. Zatožba šla je svojo pot naprej in končna obravnava razpisala se je na 5. t. m.

Predno je prišlo do obravnave, je dr. Papež Želkotu zastopanje odpovedal in Mršnik iskal je dolgo po Ljubljani odvetnika, ki bi njegovo zadevo prevzel. Naposled usmilil se ga je dr. Ahazhizh. Poslednji ponudil je našemu uredniku spravo, ker se je pa ta odklonila, bila je dne 5. t. m. obravnava pred porotnim sodiščem, kateremu je predsedoval deželnega sodišča predsednik g. Kočevar. Našega urednika branil je gospod dr. Ivan Tavčar.

Ko se je sestavila porotna klop, začela se je obravnava in prečitala se je obtožba, po kateri bi bil Želko žaljen na svoji časti, ker so mu očita, da toči iz jednega soda sedem vrst vin, če je treba tudi šampanjca, da daje koruzo „na upanje“, čeravno včasih kaj pripiše, da ima dekle rad, dekle pa njega in da je sv. Jožefa kip od g. župnika z zvijačo dobil in ga na svojo hišo postavil. S temi očitani, da ga dolži „Brus“ goljufije, nenravnega življenja i. t. d.

Zatoženi urednik Železnikar pravi, da je dobil dopis od verodostojnega dopisnika ter ga vsprejel, ker ni bilo v njem nič posebnega. Dopis je tak, kakeršni se sploh nahajajo v humorističnih listih, za katere se piše vse drugače, nego za resne politične liste. Oblika je šaljiva, pravo ime tožiteljevo niti imenovano ni, on ga tudi do danes niti poznal ni. Obtožba je neumestna v vseh točkah. V „Brusu“ pisano je namreč: Nekdaj imel je gospodar v jednem sodu sedem vrst vina. To se vender ne more tikati tožitelja, ki je še le tri leta ondu. Če je pisano, da ima Želko dekle rad, dekle pa njega, ne očita se mu s tem nič nenravnega, marveč, stvar je razumeti tako, da je dober gospodar in da dekle ostajajo po 5—6 let pri njem, kar je gotovo znamenje, da dobro ž njimi ravna. Stavek o koruzi „če tudi včasih kaj pripiše“, tolmačiti je tako, da h koruzni ceni pripisuje obresti in tožbinske troške in takozvano „dobroto“. Za sv. Jožefa kip pa je župnika res prosil pod pretvezo, da ga bode postavil v kapelico. Tega pa ni storil, marveč postavil ga je na svojo hišo. To vse se bode v razpravi dokazalo.

Predsednik potem jako obširno razpravlja z zatožencem vsaki inkrimovani odstavek dopisa.

Kot prva priča nastopi Jožef Želko, po domače Mršnik, iz Brkinske Ribnice, ki se kot tožitelj tudi zapriseže brez ugovora. Tožitelj, ki ne napravi posebno ugodnega utisa, izpove, da je posestnik, da ima dve krčmi in je podžupan. Na njegovi hiši so štirje svetniki, sv. Jožef, Mati Božja itd. in vsak je moral znati, da je v dopisu „Brusa“ označena hiša in gostilnica njegova, kajti take hiše, kakor je njegova, ni do Dunaja. (Veselo.) On je res prvi za grofom Hohenwartom glede davka, katerega plačuje do 500 gld. „Brusov“ dopis mu je baje prouzročil neizmerno škodo, in tako žalostno je zanj, da mu ne kaže družega, nego vse prodati in oditi. Hči 16letna in sin se jokata. Želko skuša pri tem jokati, pa se le kremži, ne da bi iztislil kako solzo. Potem pripoveduje o svojih vinih, obrne besedo na dekle, in naposled na sv. Jožefa kip in skuša napraviti utis, da mu je „Brusov“ dopis neizmerno škodoval, da se nikamor ne upa prikazati, da ga je neki konjedec vprašal: „Kaj pa „Brus“? „Koliko žen pa imate, ali dve?“ Drugi pa zopet: „Kako pa gre kaj kupčija s formenti-

nom?“ Naposled so prišli gospod kapelan in so rekli, da mora tožiti, sicer sramote ne bode konca.

Na vprašanje dr. Tavčarja odgovori tožitelj Jožef Želko, da je po svojem očetu dobil „švoh“ premoženje, a sedaj za grofom Hohenwartom plačuje največ davka v občini, na kar dr. Tavčar opazi, da je jako čudno, pridobiti si toliko bogastva mej revnim ljudstvom, katero si še koruze kupiti ne more. Nadaljno vprašanje dr. Tavčarja, ali tožitelj kaj vina kupuje pri Šternu v Zagrebu, to Želko nekako nedoločno zanika.

Prebere se izpovedba priče učitelja Strehovca, ki izpove, da se je vse to, kar se je o (Mršniku) Želkotu pisalo „Brusu“, že davno po vsej občini govorilo.

Dr. Tavčar vpraša tožitelja, zakaj ni prej tožil, ampak še le zdaj, ko je vsa zadeva prišla v „Brus“. Tožitelj trdi, da prej ni nikdar nič slišal o takih govoricah.

Priča Matija Ambrožič, posestnik in mlinar v Sušici, razumel je „Brusov“ dopis takó, da Želko kupuje pri raznih vinogradnikih vina, potem pa vsa vina skupaj deva v jeden sod in tako jih pride celo več nego sedmero vkupe. Dopis pač ne počasti Mršnika, pa ne boli ga tudi prav nič. Pri koruzi si po dogovorih s kupovalci kaj pripiše. O deklah pravi priča, da je kočljivo vprašanje, potem pa le pové, da nekateri mislijo, da se peča ž njimi, drugi pa zopet ne. Govorilo pa se je o vseh teh stvareh prej jako malo, še le, ko je tožbo uložil, občeno, škode pa ni imel in je nema vsled dopisa „Brusovega“ nobene.

Priča Leopold Dekleva razumel je stvar zaradi vina tako, da več vrst vina zmeša v jednem sodu, kakor ravno kupi. Pri koruzi pridobi po 10, 12 in 30 kr. za mernik. Tako smatra on izrek, da „pripiše.“

Priča Anton Morel čul je „Brusa“ čitati pri Deklevi in zdelo se mu je, da je Želkotu „na zuper.“

Priča župnik, Matija Torkar iz Košane pravi, da se je, čitavši dopis v „Brusu“, smejal. Glede vina misli, da, ko bi točil krčmar iz jednega soda sedmero ali celo osmero vrst vin, bi bil ta pravi umetnik. Vso stvar raznesel je Mršnik sam, kajti prej se ni brigal nihče ne za Mršnika ne za „Brusa“, dokler ni uložil tožbe. Podobo sv. Jožefa, ki ni nič vredna, dal je Želkotu zastonj, kajti primerneje se mu je le zdelo, da pride v kako kapelico, mesto da leži na pokopališču. Vredna pa ni bila nič. Bil je pa govor o kapelici, katera se bode zgradila in vanjo postavil kip. Želko postavil je kip na svojo hišo. Mogoče, da je mislil na kako „Nische“ v hišnem zidu.

Z zašlišanjem te priče je dokazovalna obravnava bila končana in sodišče je odšlo sestavljat uprašanja. Uprašanja bila so štiri glavna in jedno dodatno.

Zastopnik tožiteljev dr. Ahazhizh v obširnem govoru skuša dokazati obtoženca krivdo in posebno naglašava velikansko materijalno škodo, ki se je tožitelju po „Brusovem“ dopisu godila. (Želko zopet skuša jokati, kar vzbuja veselost). Zastopnik tožiteljev pravi da, noben list ne sme imeti patenta, da bi tako pisaril in ko bi se ne napravil eksempl, potem bi več ne veljale Prešernove besede: „Ena se tebi je želja spolnila — V zemlji domači, da truplo leži“, ampak ljudje bi kar bežali iz dežele, da bi ne bili pokopani v zemlji, kjer se kaj tacega piše. Naposled nasvetuje porotnikom, da potrde vsa štiri uprašanja.

Urednik Železnikar pravi, da je obžalovati, da se spravljajo tako malenkostni dopisi pred porotnike. Ako bi to obveljalo kot načelo, morali bi porotniki sedeti celo leto, samo da bi sodili o tacih tiskovnih tožbah. Naj se primerjajo le nemški in drugi slovanski humoristični listi, káko gradivo prinašajo, a nikomur ne pride na um, tožiti jih. Tudi Želko sam ni mislil tožiti in le kapelanu gre zasluga, da se je zadeva obesila na veliki zvon. Sicer bi v Košanski fari o njej se ne bili niti razgovarjali tako, kakor morebiti sedaj in vsa stvar ostala bi bila šala. Škode tožnik po „Brusovem“ dopisu ni trpel nobene, kar so izrecno potrdile priče. Na kako slabih nogah je vsa zatožba, kaže najbolj to, da se prvi po tožniku naprošeni odvetnik ni niti upal zastopati jo pred porotnim sodiščem. Vino Želko kupuje res od raznih kmetov, torej ga ima gotovo raznih vrst v jednom sodu. Sploh pa se Želkotu ne predbacuje, da ima on sedem vrst vina v jednom sodu, ampak le prejšnjemu gostilničarju kar jasno pove beseda nek daj, katera gotovo ne meri na Mršnika, ki je na tem posestvu komaj tri leta.

Da res pripisuje pri koruzi pri 30 litrih tudi po 30 kr., to so priče potrdile in zatorej se mu z besedo ni očitala sleparija.

Potem zagovarja vse ostale inkriminovane točke in sklepa z upanjem, da ga bodo porotniki nekrivim proglasili.

Zagovornik dr. Tavčar v obširnem in izvrstnem govoru dokazuje, da se je vsa zadeva tega dopisa umetno pretiralo in raztegnila. Tožiteljev zastopnik klical je celo pesnika Prešerna na pomoč, toženec pa je skušal pred sodiščem solze točiti. Pač čudna sredstva, s katerimi se hoče neosnovana zatožba podpreti. Porotniki pa, kot praktični možje, imajo presoditi, kaj zakon veli v takem slučaju in ali se je res zagrešilo razžaljenje časti. To pa se ni storilo. Toženec ni bil imenovan v tem dopisu s svojim pravim imenom Želko in v poštev je jemati, da je bil dopis v šaljivem listu. Tačega ni tako v poštev jemati, kakor resen političen list. Da bi bil dopis v „Slovenskem Narodu“ ali v „Slovenci“, potem bi bila stvar vsa drugačna. Ker je bil v „Brusu“, pa je pravilno, kar je rekel g. župnik Torker, da se je bilo zgolj smejati o njem. Kaj pišejo in kako slikajo nemški šaljivi listi Bismarcka in kralja Milana, a doslej še ni bilo slišati, da bi se bil nemški ali srbski poslanik na Dunaji o tem pritožil in vendar sta Bismarck in Milan vsa druga moža, nego Želko. Priče so povedale, da vsa stvar ni imela nobenega pomena in gosp. župnik je označil vso zadevo s tem, da se je smejal, ko je brač „Brusov“ dopis. Zagovornik pride potem na posamične fakte in pravi, da, če se o dopisu pravi, da toči Želko iz jednega soda sedmero vin, bila je to le burka, šala, kakor bi Nemeč rekel „ein schlechter Witz“ kajti tega pač ne bode nihče verjel, da se toči iz istega soda dolenski cviček in pa visoko častiti šampanjec. Tak oštir moral bi biti res pravi umetnik, kakor je rekel g. župnik. Vsa tendenca dopisa suče se le o kandidaturi tožitelja za županski stol. Zato se pripoveduje, kako koruzo dobro prodaja s pripisovanjem, na hišo pa si stavi kar celo vrsto svetnikov. Pridobil si je pri koruzi veliko premoženja in pod kupčijo s koruzo skriva lepo cvetočo oderušstvo, kakeršno se praktikuje baš mej največjimi siromaki. Kar se tiče izreka, da ljubi dekile in one njega, hotel ga je dopisnik le satirično usekati. Kip sv. Jožefa dobil je, čeravno ne zvijsačno, kar pa ni sleparsko, vendar pod pogojem, katerega je izvršiti pozabil.

Dr. Tavčar upa, da bodo porotniki branili svobodo tiska, ki ima itak z oblastvi mnogo boja, da ne bodo

prihajale tako malenkostne tožbe pred njih „forum“. Govorilo se je, kakor je povedala izpovedba učitelja, o Želkotu vse to, kar „Brusov“ dopis pravi, že prej, še le, ko ga je gospod kapelan opomnil, uležil je tožbo, in to je signatura vse pravde. Ako bodo porotniki danes osvobodili zatožbe urednika „Brusovega“, ne bode nikakor podlegel toženec gosp. Želko, ampak gospod Košanski kapelan!

Porotniki zanikavali so vsa štiri uprašanja: z 9 proti 3, oziroma z 10 proti 2 glasoma.

Urednika Železnikarja je sodišče zatožbe oprostilo in Jožef Želko obsojen je v vse sodnijske stroške, ki ne bodo neznatni.

Janko: Danes so na Dunaji papirji močno pali. Kaj meniš zakaj?

Stanko: Najbrže, ker so bile v Parizu protinemške demonstracije.

Janko: Kaj še! Jedino zaradi tega, ker je kandidoval vladni svetnik pl. Globočnik.

V Trnovem.

A. Kako pa je v Trnovem? Ali bo res Kalan izvoljen župnikom, ali pa Golobič, kakor je prorokovala „Laibacher Zeitung“?

B. Ne jeden ne drugi. Zato so pa Trnovčani tudi tako hudi kakor šršeni. Zadnjič bil sem pri Brgantu v krčmi. Da si ti čul kako so se srdili. Kar vse je bilo po konci.

A. Kaj so pa govorili?

B. Nič posebno modrega. Rekli so: Cerkvena „bandera“ smo mi kupili. Če ne dobimo Kalana, jih bomo pa razrezali in „lajbiče“ iz njih naredili.

A. Groza! meni se kar lasje ježijo. Kaj so pa še rekli?

B. Da ne bode nihče hotel v procesiji nositi „nebá“

A. To pa bode lepo. Iz cerkvenih „bander“, lajbiči. Najbrže pojdejo potem namesto s procesijo, pa drsat se na „Kern.“

B. Ondu se bodo vsaj malo ohladili.

Izidorja Muzloviča premišljevanja.

„Na svetu je vse mogoče, samo to ne, da bi se človek v hrbet ugriznil.“ Tako sem nekaj čul govoriti starega moža, Bog mu daj nebesa, ali kar si je zaslužil. Zato me prav nič ni presenetilo, ko sem zadnjič v „Slovinci“ čital, da Vi, gospod urednik, „duhovnike koljete, ker so duhovniki“.

Naši kapelani radi otrobe vežejo, zato se ni čuditi, če kaj skupaj zveržijo, kar nema niti noge, niti glave, a bi vendar utegnilo uplivati na nerazsodno občinstvo, na tercijalke in cerkovnike in na take ljudi, ki s primerno pobožnostjo čitajo, kako je črnega misijonarja Surorja rod ravnal z neprevidnim slonom, ki se je lahko-miselno naslonil na tamarindo in tako mure izzval, da so mu drevo podžagali in ga potem krvoločno ubili.

„Slovenčev“ dopisnik iz Postojine utegnili bi imeti še par gramov poštenja v sebi. To mnenje je po skušnjah zadnjih dnij sicer skrajno optimistično, a ker jaz o človeku vedno le dobro sodim, dokler nesem o nasprotnem prepričan, zato pozivljem omenjenega dopisnika, da pove, kdaj in katerega duhovnika smo že v našem listu zaklali, ker je bil duhovnik. Preverjen sem, da bode Postojinski dopisnik gotovo kmalu naštel nekoliko slučajev in povedal, koliko prekaenih duhovnikov že v dimniku visi. Ako pa tega ne stori, povem mu prav tiho na uho, da se še ni popel do gladine mojega zaničevanja.

Sploh pa je dandanes težavno življenje. Kdor ni tako srečen, da bi bil kapelan v Ljubljani ali kje na deželi, kjer mu dekleta obutev, klobuk, perilo itd. kupujejo, da hodi „nabiksan“ okolu, pač nema pravega ugleda. Kdor nema zvez v dvorci tik šenklaške cerkve, vreden je pomilovanja, in kdor ni nemškutar, ondu ne najde poslušnih ušes. A tudi ko bi bil kapelan, ne bode imel pravega uspeha, ako nema daru klevetanja, daru laži, daru sumničenja, daru obrekovanja, daru zavijanja, daru licemerstva in daru strahu pred Njim.

Čudni so ti darovi, isto tako so pa tudi čudne lastnosti, katere mora dandanes imeti kandidat za državni zbor, ako hoče, da bode prodrl. Te lastnosti so nastopne:

- 1.) Star ima biti vsaj 67 let.
- 2.) Dokazati mora, da je za svoj občevalni jezik upisal nemščino.
- 3.) Predložiti mu je spričevalo, da v svoji obitelji le nemški govori in da občuje le z nemškutarji.
- 4.) Posebna prednost je „modra pola“.

5.) Govorniške zmožnosti ne treba, ker pravi pregovor: „Schweigen ist Gold“.

6.) Posebno ozirati se je na kandidate, ki so bili zaradi nesposobnosti umirovljeni in

7.) ki se ne upajo sklicati nobenega volilnega shoda in ne priobčijo nobenega programa,

8.) Ki imajo kože cepljene in se radi bratijo z nemškutarji.

Razven teh je še drugih bistvenih lastnostij, katerim v kratkem pridem na sled, da potem dostojno označim najboljšega vseh poslancev, uzorni proizvod klerikalizma in nemškutarije na penzijski podlagi in z dr. Schafferja najkrepkejim blagoslovom. Komur vse to ni dovolj, temu ni več pomagati in vreden je, da pridejo nadenj razjarjene Trnovčanke, ki že prete, da bodo zaradi lepega in „cartanega“ Kalana rotovž „šturmale“. Brrr! To bode grozno! Človek bi si pač želel, da bi na sredpostno sredo ne žagali samo jedne „babe“, ampak da bi jih prišlo nekoliko več na vrsto in da bi se sredpostna sreda večkrat v letu ponavljala.

Zastavica.

Kdo je Ivan Bezeljak?

(Rešitev na drugem mestu.)

Pogovor v gostilni „Pri lipi“.

(Nastopita Babični Jože in Petkov Nace.)

Jože: Nace, boš videl, kaj bo zdaj, ko so se Trebanjci gospodu dekanu zamerili.

Nace: Hej, pri moji kokoši, zdaj bodo zlođeja videli. Pa Tomšič, ta, ta, ki je mož, pa še ta s škripci drži!

Jože: Za katerega pa meniš, za Franceljna?

Nace: Tudi za Franceljna. Pa kaj ta, oni, oni! Emanuel je od zlođeja. Kaj praviš, kam se je ta človek vrgel.

Jože: Le tiho bodi! Čak' čak', bo že prišlo, čardaš! Pa smo jih le ugnali!

Nace: „Fajn“ smo ga pili v farovži, jaz sem vino kar v škafu nosil.

Jože: Ni čudno, da sem bil jaz pijan, ko je bilo toliko vina v farovži.

Nace: Saj so bili tudi drugi možje pijani. Tazgov Matiček mi je pravil, da, ko je šel v goro, videl volilce, kako so možičke delali v sneg. Še Možinec rinil je svojo kučmo v sneg po potu proti domu. Medvejčani so možje, kaj ne Jože?

Jože: Ti so pa ti! Pa veš, Vrban iz Račjega sela, ta je tudi mož!

Utrinki.

Človek najlože obogati, kadar je veliko muh.

Zakaj?

Ne treba družega, nego da iz vsake muhe napravi slona, potem pa prodaja slonovo kost.

Adam in Eva izgubila sta raj, ker sta jedla prepovedan sad. — Dandanes pa baš v prepovedanem sadji iščejo svoj raj.

Škoda da Taaffe nikjer ne kandiduje. V obetih prekosil bi vse.

S Žužemberškega trga.

Volkova Repec in Šepec prežita na starem mestu.

Repec: Glej ga, zakaj si zadnjič zabavljal! Zdaj ni več zametov, da bi se mogla skriti, ampak cesta je gladka, kakor, da sva jo prišla prevzemati mesto deželnega inženirja, kož ni več videti in psov še manj, kakor, da bi jih „mojster“ lovil! Slaba za naju ta prememba, to poboljšanje!

Šepec: Le tiho bodi, največ zboljšalo je in zrvanalo pomladansko solnce; ostalo pa je še marsikaj cerkovine, ki jo bova še lažje opazila, ker danes zopet gore svetilke.

R.: Cerkovine, kakšne? Ne čvekaj, sicer bodo uganili, da koga misliš s tem! Zadnjič dal je nekdo najin pogovor v „Brus“ in kar trdili so, da sem jaz davčni kontrolor, ti pa, da si še za jedno stopinjo višji.

Š.: Nu, kdor je to uganil, bil je res pravi modrijan; ne bilo bi napačno, ko bi davek pobirala! Po tej misli moral bi biti tič vsakdo, kdor se piše za Ščinkovca, čeprav bi bil še moker pod nosom, in komur pravijo Lisjak, moral bi precej dobiti kosmato kožo in dolg rep.

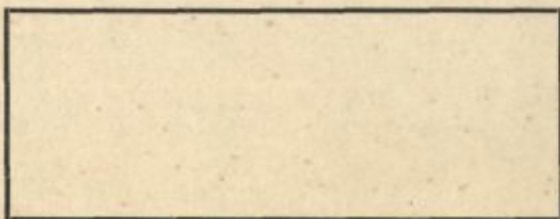
R.: Res čudno, da je hotel kak Žužemberčan postati volk, ko so vendar, kakor pohlevne ovce; jednega samega lisjaka imajo nad sabo, o katerem drže, da je njih pastir, ker jim striže volno in jih poja zbegane pred sabo; morda vendar spregledajo predno bodo čisto goli! Pa kaj hočeva, saj drugodi ni dosti bolji; pustiva jih do prihodnje priložnosti in pojdiva dalje, da dobiva kaj pod zob!

Š.: Naj ti bo, vendar steci tija na desno, na drugi vogalček, in poslovi se, kakor se spodobi od očeta staršine in njih gospe v prvem nadstropji, ter od njihju okroglega prijatelja. Vsakemu svoje.

(Zgodi se, potem pa jo ubrišeta v skok proti mostu, kajti za njima čuje se rentachenje: — ferfluft, oba bom v zemljo zabil! E, pa me še noga boli, grem raje guglat na jeden liter!)

Ivan Bezeljak je kapelan v Logatci, sicer pa mož, ki se boji, da bi v „Brusa“ ne prišel.

Državnega poslanca pl. Globočnika program in razni govori.

V vojašnici.

Višji častnik: „Kako si z jedjo zadovoljen, sinko moj?”

Prostak: Jako dobro, gospod polkovnik.

Višji častnik: „Ali ni mej tovariši tacih, ki dobivajo morda večje „porcijone“ od tebe?”

Prostak: Ne, mi vsi dobivamo jednako majhne porcijone.“

Dopisi.

Iz Središča. V „Slov. Gospodarji“ z dne 19. februvarja t. l. pobija dopisnik moje poročilo v št. 3 „Brusa“, zagovarja naša duhovnika (sebe), mi svetuje, da naj svoje v strup pomočeno pero v kot vržem, pravi, da je veri sovražnega lista dopisniku še le začela moška brada rasti in imenuje mene in moje somišljenike „neko metež“ itd.

Piškov odgovor g. dopisnik! Zakaj novih napadov, v odgovoru morali bi dokazati, da tega niste govorili, da je omenjeno poročilo neistinito — lažnjivo, pa tega ne morete. Ne bil bi Vam odgovarjal, pa ker že več nedelj sem pri ranih in poznih propovedih o tem govorite, silite me k odgovoru. Evo Vam!

Imeli smo dokaj gg. duhovnikov, katerih še se vselej častno spominjamo, ker bili so možje vse časti vredni, a časi se spremené ali kakor bi Nemeč rekel „es kommt selten was besseres nach“. To se obistinuje o Vas, ko gledamo Vaše početje in slušamo Vaše govore. Ko bi hotel le glavne poteze Vašega rovanja navesti, napisal bi celi roman. To pa si bodite v svesti, da svojega v strup pomočenega peresa ne vržem v kot, dokler nas bodete Vi črnili, napadali in sumničili, dokler bodete na svetem mestu posluževali se izrazov, kateri se le po madjarskih čardah čujejo, dokler bodete nadzorovali mesnice, delali izkaze kdaj in koliko vsak hram mesa potrebuje; dokler bodete po trgu hodeč očitno zasmehovali in burke uganjali o napravah, katere Vas malo brigajo.

„V Mogunskem samostanu niso menim, Učili vas predrzne smelosti“.

Jurčič.

Morebiti pa v Varaždinskem in Kamniškem. Dokler torej ne opustite vsega tega, dokler si iz glave trdnega prepričanja ne izbijeta, da sta zavoljo tega samostansko kuto slekla, da bi pri naših občinskih zadevah „hlače nosila“, tako dolgo ne vržem peresa v kot, ko bi mi tudi brada tako dolga porasla, kakeršna je bila vajina samostanska. „Metež“ pa, katera Vaše, po fari raztresene laži in pikanja pometa, bode primorana dokazati kdo da je „prava pravcata metež“ in takrat Vas bo za oči zeblo.

Dajta nam mirú in mir bode! Ne upletajte v „Pastirski list“ Središčanov, ne govorite vsako nedeljo o Srediških paganih, brezvernkih, liberalcih — o gadji zalegi Središki! Ne prosite za njih sv. Duha, da bi jim dal le „žlico pameti“, ker sila potrebni ste je tudi Vi Zato prosite za več žlic, ako se na žlice deli — sicer ne bi govorili takih stvari pri pozni božji službi, katero obiskuje izključljivo le nežna mladež. Z Gripom v Tugomeru bi Vam odgovoril:

„Ne znamo prav,
Tako bi rajši rekel hlapec božji,
Kadar o svojem delu govoriš“.

A-hacelj: Kakšen razloček je mej Čehi in kranjskimi Slovenci?

B-hacelj: Ogromen. Čehi so močen narod, mi pa smo slabotni.

A-hacelj: Jaz mislim z ozirom na poslednje volitve v državni zbor.

C-hacelj: To pa jaz vem. Čehi pošiljajo sedaj stare poslance v pokoj, mi pa pošiljamo stare penzjoniste v državni zbor.

Telegrami „Brusu“:

Domžale. Dne 22. februvarja imel je tukajšnji duhovnik g. Jakob Strupi zjutranjo sv. mašo in se je tako daleč izpozabil, da je nekega mladeniča od sv. maše iz cerkve spodil, rekoč: „Po kaj si pa ti prišel? Marš vun!“ Po teh besedah založil mu je še zausnico in ga porinil skoz vrata. — Ta dogodek obžalovati je tem bolj, ker omenjeni mladenič s svojim lepim in pobožnim obnašanjem ni dal nobenega povoda tako odurnemu napadu in ker sploh nihče ne ve, kaj je gospoda duhovnika k temu napotilo.

Dvor na Dolenjskem. V nas se za občinsko volitev s polžovo hitrostjo pripravlja. Ljudje so že res nevoljni, ker se ta reč že osem mesecev vleče. Od kod ta samovolja.

Grabe pri Središči. Naš gospod od pepelnice opravlja službo „mesogleda“ (Fleischbeschauer). Mastna služba, ker naš mesar le dobro rejeno živino kolje.

Grabe pri Središči: Naš župan prišel pri občanah ob vse spoštovanje, ker je na pepelnico meso jedel; ne upa se niti na ulico, ker so „gospod“ na prižnici rekli, da človeka, ki na pepelnico meso jé, ni smeti pozdravljati, ker tak grešnik ni človek, ampak pes. — Kar nimajo nikjer drugod, to po takem imamo mi, namreč psa za župana. —

Kranj. V nas delala je državnozborska volitev čudne valove. K peku, recimo Cenetovem Mihi, pride agitator uprašat, pojde li volit in kdaj. Ko sta še v razgovoru, prileti lastnik gostilne „Zum Löwen“ in upraša: „Miha ali so moje žemlje že pečene? — „Precej, precej!“ bil je odgovor. Sušnik pestil je Miho toliko časa, da mu je Miha obljubil, da sploh volit ne pojde in celo dopoldne je pazil ali pojde volit ali ne. Prežal je nanj, kakor peklenšček na grešno dušo. Iz hvaležnosti kupil je potem Sušnik žemelj kar za 14 dnij naprej. In sedaj je preskrbljen.

Kranj. Dne 5. t. m. čuli so se v našem mestu neprestani klici: „Živela tabakirica! Živio Kobla! Sicer je bilo pa še jako mirno.

Vrhnika. Našemn kapelanu je nekdo omenil: Gospodine! za vas bi se spodobilo, da bi malo spravljujeje ravnali in opustili neprestano ščuvanje!“ — E kaj dolgo itak ne bodem tukaj, bil je odgovor, a dokler sem tukaj, pa mora biti nekoliko „Hetz“. Čestitamo na tacih nazorih!

Iz Žužemberka: Čemu toliko skrbi za našega poslanca, ko vendar ni boljšega kot sem jaz. Kako znam govoriti, pokazal sem že večkrat s prižnice in posebno zadnjič, ko sem djal na rešeto bramovski ples; pokazal pa bom da znam tudi sedeti, če me bodo zato izbrali sodniki v Novem Mestu. *Znani ptič.*

A-hacelj: Kakšen razloček je pa mej kapelani in našim „Brusom“.

B-hacelj: Kapelanom „Brus“ v želodci leži, „Brusu“ pa kapelani.

C-hacelj: Jaz pa še bolji razloček poznam. Kapelani brusijopete in jezike, „Brus“ pa kapelane.

Dvounno.

Gospa: „Torej tudi Vi, gospod doktor ste se spreobrnili? Čujem da ste se zaročili . . .

Doktor: Da, milostna gospa, vzel sem si próstost.“

P. n. gg. naročnikom.

Kakor smo že zadnjič naznanili, zakasnila se je današnja številka za dva dni. Uzrok temu bile so volitve in naša tiskovna pravda. Izvestje o poslednji vzelo nam je toliko prostora, da smo morali mnogo gradiva odložiti. Prihodnja številka izšla bode redno in bode tudi vsebina raznovrstnejša.

Uredništvo „Brus“-ovo.

A-hacelj: Ali se še spominata, kakšen hrup je bil v klerikalnem dnevniku, ko je bila v deželnem zboru na vrsti razprava o legalizaciji pisen izpod 100 gold?

B-hacelj: I seveda. Saj so takrat tiskali abotni članek: Gorjé ti, ubogi kmet gorjé!

A-hacelj: In takrat šlo je le za neznatne zneske, za par desetice! Ko pa je misijonar Suror odnesel par tisočakov, so pa to še zagovarjali.

C-hacelj: „Ja Bauer, das ist was anderes!“

Narodne zastavice.

(Zapisal Š.)

Katere reke nimajo vode? — (*Na zemljevidu.*)

Kedaj ima človek toliko očij, kolikor je dni v letu? (*Dne 2. januarja.*)

Kako izveš, kateri konec klobase je sprednji in kateri zadnji? — (*Če je položiš čez ramo.*)

Koliko črk ima „Koran“? — (*Pet: K-o-r-a-n.*)

Katero mesto je najložje? — (*Gran.*)

Kako se imenuje glavno mesto v nebeškem kraljestvu? — (*„Ondot“, ker molimo od ondot bo prišel sodit . . .“.*)

Kako dlako imajo beli konji? — (*Konjsko.*)

V čem sta si podobna lovec in slikar? — (*Oba skušata „zadeti“.*)

Zakaj pomeni nesrečo, če zajec teče čez pot? — (*Ker ga ni na mizi.*)

Kateri konj vidi zadaj tako dobro, kakor spredaj? (*Slepi.*)

Kedaj je živel najmodrejši mož? — (*Med svojim rojstnim in smrtnim dnevom.*)

Katero kraljestvo je brez tatov? — (*Nebeško.*)

S katerim očesom ne vidimo? — (*S kurjim.*)

Zakaj so v Kamniku večje žemlje, nego v Ljubljani? — (*Ker kamniški peki vzamejo več testá.*)

Kateri dan v tednu je najdaljši? — (*Ponedeljek.*)

Koliko žebļjev treba kovaču za dobro podkovanega konja? — (*Nobenega.*)

Očetov otrok, materin otrok, pa nobenega človeka sin; kaj je to? — (*Hči.*)

Kdor ga naredi, ne pové, kdor ga vzame ga ne pozna in kdor ga pozna, ga ne vzame; kaj je to? — (*Ponarejen denar.*)

Zabavne naloge in zastavice.

(Priobčil J. Š.)

I.

Srpo jezno, kmet me gleda,
 Če na njivi širim se.
 „Stran ž njo, — da ne bo ji sleda!“
 On delavcem zapové.
 Ljubi mene pa kmetica,
 Kadar zima prihrumi.
 Jezna je, če me predica
 Večkrat v dnevu ne sprazni.

(Rešitev in imena rešilcev v prihodnji številki.)

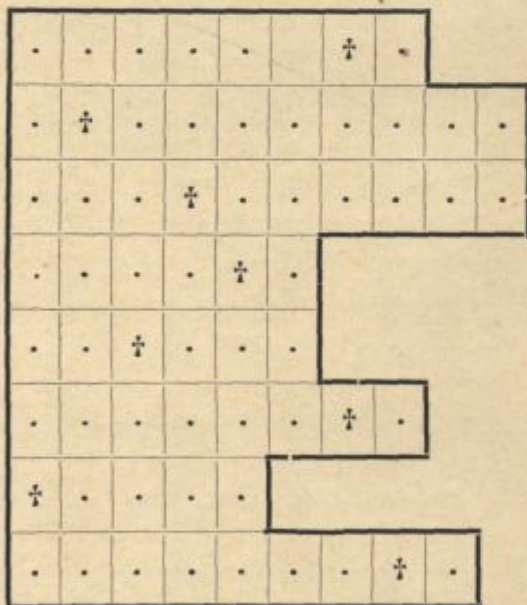
II.

Jednozložna.

Obitelj mnoga me pozna,
 Vsak večji kraj in mesta vsa
 Kot dragocenost hrani.
 Ponosni rod mene časti,
 Znak slavnih činov davnih dnij,
 Napadov vedno brani.
 Če čitaš mi ime nazaj,
 Povedal Ti bom krasen kraj,
 Kjer trtica se vije.
 Tam, ljubček moj, sem jaz doma,
 Od todi zrem ravan, polja,
 Ko zlato solnce sije.

(Rešitev in imena rešilcev v prihodnji številki.)

III.

D. G. H. P. T. T. Z. Ž.

ala, ak, ar, ar, ar, as, av, b, ele, č, ic, im, ik, li, nik, nik, nj,
 n, ot, pr, r, r, ra, ri, s, se, te, z, z.

V čitalnični restavraciji v Ljubljani sedi osem gospodov, katerih priimkov začetnice so tukaj navedene. Ako se stavijo njih priimki v kvadrate, povedó črke v kvadratih z križi od zgoraj navzdol čitane, naslov Jurčičeve povesti. Kdo so ti gospodje in kako se zove povest?

(Rešitev in imena rešilcev v prihodnji številki.)

IV.

(Rebus)

BE be be be Sed I la la la Ž i
 be be be la la la la la la la
 be be be la la la la la la la

(Rešitev in imena rešilcev v prihodnji številki.)

Rešitev zabavnih nalog

v 4. številki:

I.

Tajnopisna zastavica.

Ključ (+ 2) znači, da je vsako črko postaviti za dve naprej, da se torej mesto t čita v i. t. d. Na ta način dobi se geslo:

V slogi je moč!

Prav so jo pogodili g. Rudolf Kolbesen v Središči V. Pogačnik in Mirko T. v Ljubljani.

II.

Naprstek.

Prav so jo pogodili: Gospa M. Požar v Šent Vidu nad Vipavo in Ana J. v Ljubljani, Rudolf Kolbesen v Središči, Marička Gorup v Bistri.

III.

T R S T
 R R R S
 S S S R
 T R S T

Prav so jo pogodili: J. Alešovec v Opatiji, R. Drogenik, gospa M. Požar v Šent Vidu nad Vipavo, Rudolf Kolbesen v Središči, V. Pogačnik v Ljubljani in „Priateljska družba „Pri slonu“ na Vranskem, Marička Gorup v Bistri in Vekoslav Firšt v Rogatci.

IV.

**Glejte, že solnce zahaja,
 Skoraj za goro bo šlo.**

Prav so jo pogodili: Gospa M. Požar v Šent Vidu nad Vipavo, gospodična M. Gorup v Bistri, R. Drogenik v Rogatci, V. Pogačnik v Ljubljani, Rudolf Kolbesen v Središči, J. Ž in Jakob Potočnik v Ljubljani.

V.

K L O P - P O L K

Prav sta jo rešila: Tone Zelenik in Ana J. v Ljubljani.